

Program merytoryczny Konkursu Geograficznego

dla uczniów gimnazjów - rok szkolny 2009/2010

PÓŁWYSEP BAŁKAŃSKI

Konkurs obejmuje treści nauczania wynikające z podstawy programowej kształcenia uczniów w gimnazjum w zakresie geografii oraz standardy wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem geografii.

Zakres merytoryczny dotyczy wszystkich państw Półwyspu Bałkańskiego, nie tylko regionów leżących w jego obszarze, w tym również Słowenii.

UMIEJĘTNOŚCI:

- określanie położenia geograficznego i matematyczno – geograficznego punktów i obszarów na mapie;
- obliczanie współrzędnych geograficznych;
- posługiwanie się skalą mapy: do obliczania odległości, przekształcanie skali;
- posługiwanie się mapą: do opisu zjawisk, rzeźby terenu na podstawie rysunku poziomicowego i mapy topograficznej, do lokalizacji obiektów, odczytywania wysokości względnych i bezwzględnych;
- określanie czasu miejscowego, strefowego, urzędowego;
- obliczanie wysokości Słońca nad horyzontem, znajomość następstw ruchu obiegowego Ziemi;
- sporządzanie i analiza wykresów, diagramów;
- wyjaśnienie przyczyn i skutków występowania zjawisk przyrodniczych i problemów społeczno – ekonomicznych

ETAP I (SZKOLNY)

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami w zakresie:

1. Położenie i przebieg linii brzegowej Płw. Bałkańskiego.
2. Rozmieszczenie państw leżących na Płw. Bałkańskim, znajomość stolic, przebieg granic.
3. Przyrodnicze i pozaprzyrodnicze konsekwencje położenia geograficznego tych państw (m. in. rozciągłości południowej i równoleżnikowej).
4. Ukształtowanie pionowe i poziome państw.
5. Warunki i zróżnicowanie klimatyczne tego regionu (wpływ czynników klimatotwórczych, rodzaje i typy wiatrów).
6. Typy wybrzeży, procesy modelujące wybrzeża morskie.
7. Wody powierzchniowe (rozmieszczenie głównych rzek: zlewiska, dorzecza, reżim rzeczny, układ sieci rzecznej, rodzaje i typy jezior).
8. Zależność między elementami środowiska (m.in. klimat, roślinność, gleby..).

ETAP II (REJONOWY)

Zakres wiedzy i umiejętności jak w etapie I oraz:

1. Cechy środowiska geograficznego krain geograficznych państw położonych na Płw. Bałkańskim.
2. Zróżnicowanie etniczne, językowe i religijne.
3. Wpływ procesów geologicznych: zewnętrznych i wewnętrznych występujących na tym obszarze na krajobraz.
4. Budowa geologiczna.
5. Stopień urbanizacji. Lokalizacja miast powyżej 100 tys. mieszkańców i ich funkcje.
6. Rozmieszczenie ludności: przyczyny dużej, małej gęstości zaludnienia w danym regionie (stosowanie obliczeń matematycznych).
7. Walory turystyczne państw bałkańskich.

ETAP III (WOJEWÓDZKI)

Zakres wiedzy i umiejętności jak w etapie I i II oraz:

1. Przyczyny i skutki konfliktów wewnętrznych w państwach - „ bałkański kocioł”, bałkanizacja.
2. Wpływ warunków naturalnych i społeczno – ekonomicznych na rozwój rolnictwa, przemysłu i usług.
3. Cechy gospodarki tych państw.
4. Skutki przemian gospodarczych.
5. Sytuacja demograficzna (m. in. przyczyny zmian w rozmieszczeniu i liczbie ludności, struktura zatrudnienia, piramida wieku i płci). Stosowanie obliczeń w przedstawianiu pewnych zagadnień.
6. Państwa bałkańskie w ugrupowaniach integracyjnych o różnym charakterze i zasięgu.

LITERATURA PODSTAWOWA

- Atlasy geograficzne, podręczniki i zeszyty ćwiczeń zatwierdzone przez MEN do nauczania geografii w gimnazjum;
- Tablice geograficzne;
- Roczniki statystyczne;
- Geografia regionalna Świata, red. Jerzy Makowski, Wydawnictwo PWN 2008;

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Geografia fizyczna Świata, red. Jerzy Makowski, Wydawnictwo PWN 2008
- Geologia regionalna kontynentów, Włodzimierz Mizerski, Wyd. PWN 2006
- Słownik Encyklopedyczny Edukacja Obywatelska, aut. Roman Smolik, Marek Smolski, Elżbieta Helena Stadtmüller, Wyd. Europa 1999r
- Europa. Geografia turystyczna, Zygmunt Kruczek, wyd. Proksenia, Kraków 2007

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
mgr inż. Karol Semik

